

Vermeerderingen zaaizaden + Rasselectie Deventer Zwartblad (biet)

Waar moet je op letten

Zaadteelt

- Type zaadteelt afhankelijk of het gewas
 - Eenjarig – tweejarig
 - Zelfbevruchter – kruisbevruchter
 - Bestuiving door wind of insekten
- Tweejarige soorten hebben vernalisatieperiode nodig voordat ze in bloei schieten
 - Vb: Koolgewassen, wortel, biet, schorseneer, ui, prei
- Bij kruisbevruchters moeten verschillende rassen geïsoleerd worden.

Kool een kruisbestuivend gewas

Paprika een zelfbestuivend gewas

Waar zet ik de planten neer?

■ Volle grond

- Naast elkaar? (zelfbestuivend)
- Geïsoleerd (kruisbestuivend)

■ Kas

- Naast elkaar? (zelfbestuivend)
- Geïsoleerd (kruisbestuivend)

Vermeerdering kruisbestuivende gewassen

- Isolatieveldjes in bulkgewas zoals graan. Afstand minimaal 100 meter per veldje
- Isolatiekooien voor insecten
- Handbestuivingen in kassen afhankelijk of een kas insectenwerend is
- Handbestuivingen buiten bestuiven en inhullen

Buiten, kruisbevruuchtend: isolatieveldjes

In de kas, kruisbestuivend: kool in isolatiekooien

In de kas, kruisbestuivend, komkommer

Vermeerdering zelfbestuivende gewassen

- Kas
 - Tuinbouwgewassen zoals vruchtgroenten en sla (tientallen tegelijk)
- Volle grond (veel tegelijk)
 - Granen, erwten, vlas

In de kas, zelfbestuivend: tomaat

Buiten, zelfbevruchtend: gerst

Hoeveel planten nodig?

■ Kruisbestuivers

- Zoveel mogelijk
 - uien, koolsoorten minimaal 80 planten

■ Zelfbestuivers

- Enkel planten voldoende
- Altijd meer ivm met
 - Uitval
 - Meer zaden nodig

Aanbevelingen voor zaadteelt 2018

- Zie website Oerakker
 - Teeltinformatie

Gewas	Type bestuiving	aanbevolen aant. Pl.	Afstand (m)	# Zaden Veiligheidsduplicaat
Aardappel	kruis	25	300	50
Andijvie	kruis	80	300	300
Asperge	kruis	80	300	300
Klaver	kruis	80	300	400
Knolraap	kruis	80	300	300
Komkommer	kruis	10 à 15	kas isolatie	100
Koolraap	kruis	80	300	300
Koolzaad	kruis	80	300	300
Lupinen	kruis	80	300	300
Aubergine (eierplant)	zelf	5 à 10	kas isolatie	100
Boon	zelf	20	0, rassen naast elkaar	200
Erwt	zelf	20	0, rassen naast elkaar	200
Gerst	zelf	50	0, rassen naast elkaar	400
Haver	zelf	50	0, rassen naast elkaar	400
Paprika	zelf	5 à 10	kas isolatie	100
Sla	zelf	5 à 10	0, rassen naast elkaar	100
Tarwe	zelf	50	0, rassen naast elkaar	400
Tomaat	zelf	5 à 10	kas isolatie	100
Veldsla	zelf	5 à 10	0, rassen naast elkaar	100
Vlas	zelf	100	0, rassen naast elkaar	400

SELECTIE DEVENTER ZWARTBLAD (pilot selecteren juiste ras)

- Wat is de goede Deventer Zwartblad?
 - voldoet het aan de raskenmerken?
 - kruisbestuiver
- Selectie uit het ras Non Plus Ultra
- Telen in 2017 en 2018 door aangemelde telers

Francine van Rossem	Kruidenhuis De vlo
Auke Kleefstra	Vruchtboomkwekerij Auke Kleefstra
Henk van Berkel	Bijenakker
Okkel Klaver	Van 't Land
Evert Menkveld	De Velhorst

Resultaten teelt

- Niet iedereen heeft kunnen telen
- Niet iedereen had allebei de rassen
- Teelt niet altijd goed verlopen
 - Weinig planten
 - Kleine planten
- Rasbeschrijving erg summier
 - Deventer Zwartblad: bont blad en grote buikige bieten
 - Non Plus Ultra: rood blad

Kroot (*Beta vulgaris* L. var. *Rapa* Dum)

Deventer Zwartblad

Rassenlijst voor groentegewassen 1943:

Deventer

Loof: matig lang, roodachtig groen (bontblad). Vorm van de biet: halflang, iets buikig en spits toelopend, Kleur van de biet: donkerbloedrood. Afzonderlijk zelfstandig type. Selectie uit Non Plus Ultra. Hieruit is het grovere type de lange donkerrode zwartbladige. Plaatselijk van belang.

Non Plus Ultra

Loof: matig hoog, iets rechtopstaand, glanzend donkerrood tot zwartrood, Vorm van de biet: halflang, kegelvormig en spits toelopend, Kleur van de biet: donkerbloedrood en donkerpaarsrood met zo goed als geen zichtbare ringen. Zacht vlees. Niet zeer productief, maar van uitstekende kwaliteit. Onder de naam Non Plus Ultra worden twee typen geleverd. Het fijne type is de echte Non Plus Ultr. Het grovere type is de Lange Donkerrode Zwartbladige.

Beschrijving van groenterassen door Ir M. van Ede, 1944

Deventer

Vorm van de kroot: langwerpig, iets buikig, halflang, loopt uit in een langen dunnen staart. Grootte van de kroot: middelgroot, 14 cm lang. Kleur van de kroot: donkerrood. Kleur van het vruchtvliesch(gekookt): donkerrood. Smaak van het vruchtvliesch: tamelijk zoet. Rijping: laat. Loofontwikkeling: tamelijk fors. Kleur van het blad: bont, glanzend. Winterkroot, goed bewaarbaar, zeer geschikt voor de fijne keuken; voor zwaren grond is dit ras minder geschikt. Een selectie uit Non Plus Ultra.

Beschrijving non plus ultra:

*Vorm: langwerpig, halflang, loopt uit in een lange dunne staart, **Deventer iets buikig type***

Grootte: middelgroot, 14 cm lang

Kleur: donkerrood

Kleur van het gekookte vruchtvlies: donkerrood

Smaak: tamelijk zoet

Rijping: laat

Loofontwikkeling: tamelijk fors

*Bladkleur: donkerrood en glanzend, **Deventer bont***

Rode biet/CPVOnr	eigenschap	manier van beoordelen	schaal	opmerkingen	deventer zwartblad (lit.)	non plus ultra (lit.) fijn type	lange donkerrode zwartbladige (lit.) grof type	deventer zwartblad bijenakker	non plus ultra bijenakker	deventer zwartblad Velhorst	non plus ultra van 't Land
1 (TQ 5.1)	zaad: manier van kiemen	visueel aantal zaden	1 enkelvoudig zaad , 2 geclusterd zaad	zie toelichting				2	2	2	1
2	zaailing: rode kleur van steeltje	visueel aantal zaailingen	1 afwezig, 9 aanwezig							1	
4	blad: bladstand	visueel aantal planten	1 rechtop ,3 half rechtop, 5 horizontaal, 7 half hangend, 9 hangend			3		1	1		3
5	blad: lengte inclusief bladsteel	visueel aantal planten	3 kort, 5 medium, 7 lang		5	5		7	7 (45 cm)	35 cm	
6	bladschijf: lengte	visueel aantal planten	3 kort, 5 medium, 7 lang					7	7 (20-25 cm)	16 cm	
7	bladschijf: breedte	visueel aantal planten	3 smal, 5 medium, 7 breed					groen 7, rood 5	5 (15 cm)	11 cm	
8	bladschijf: vorm	visueel aantal planten	3 smal elliptisch, 5 medium elliptisch, 7 breed elliptisch					groen 7, rood 3	7	groen 3, rood 7	5
9 (TQ 5.2)	bladschijf: kleur	visueel aantal planten	1 vooral groen, 2 groen en rood (bont), 3 vooral rood		2 glanzend	3 glanzend		1/4rood, 3/4groen	1/4groen, 1/4 rood, 1/2 bont	1/3 groen, 2/3 rood	2/10 groen, 2/10 bont, 7/10 rood
10 (TQ 5.3)	bladschijf: intensiteit van groene kleur	visueel aantal planten	3 licht, 5 gemiddeld, 7 donker					5	groen=3	5/3 gemiddeld, 3 glanzend/3 licht	groen=3
12	bladschijf: golving van bladrand	visueel aantal planten	1 afwezig of erg zwak, 3 zwak, 5 medium, 7 sterk, 9 erg sterk					7	5	5	35
13	bladschijf: blaarvorming	visueel aantal planten	3 zwak, 5 medium, 7 sterk					5	3	5	6
15	bladsteel: overheersende kleur onderzijde	visueel aantal planten	1 groen, 2 oranje, 3 rood, 4 paars					4	90%=4, 10%=groen	3	3
16	wortel: positie in de grond	visueel aantal wortels	1 erg ondiep ,3 ondiep, 5 medium, 7 diep, 9 erg diep					1	??		
17 (TQ 5.4)	wortel: doorsnede in lengterichting	visueel aantal wortels	1 overdwars smal ellipsvormig, 2 overdwars breed ellipsvormig, 3 rond, 4 omgekeerd eivormig, 5 smal langwerpig, 6 erg smal omgekeerd eivormig,	zie toelichting	4 buikig	4		4 a 5			
18 (TQ 5.5)	wortel: lengte	visueel aantal wortels	3 kort, 5 medium, 7 lang		14 cm maar gro	14 cm = medium				5 (10,5 cm)	
19	wortel: breedte	visueel aantal wortels	3 smal, 5 medium, 7 breed							7 (8 cm)	
21	wortel: vorm van uiteinde	visueel aantal wortels	1 puntig, 2 rond, 3 plat, 4 ingedeukt	zie toelichting	1	1				1	
23 (TQ 5.6)	wortel: uitwendige kleur	visueel aantal wortels	1 wit, 2 geel, 3 roodachtig paars		3					3	
24 (TQ 5.7)	wortel: kleur vruchtvlies	visueel aantal wortels	1 wit, 2 geel-oranje, 3 rood, 4 paars		3	3 of 4				3	
27 (TQ 5.8)	plant: neiging tot doorschieten na vroege zaai	visueel hele groep	1 afwezig of zwak, 2 gemiddeld, 3 sterk	zie toelichting					1 (10%)	1	
					loof matig lang grover dan NPU	loof matig lang					
					half lange biet	half lange biet					
					winterbiet	winterbiet					

Bijenakker

Kroot Deventer Zwartblad 27-7-2017

Kroot Non Plus Ultra 27-6-2017

Velhorst (Deventer Zwartblad)

Kruidenhuis de Vlo

Van 't Land (Non Plus Ultra)

Resultaten beschrijving

- Planten/Beschrijvingen nog niet voldoende
- Allebei de rassen heterogeen
- Moeilijk/niet te onderscheiden van elkaar
- Wat te selecteren?